

ЧЕРВЕНЬ 2026 р.

6

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ВИШИВАНКА - СВЯТО
УКРАЇНСЬКОЇ ДУШІ

Любов Голота

Літо

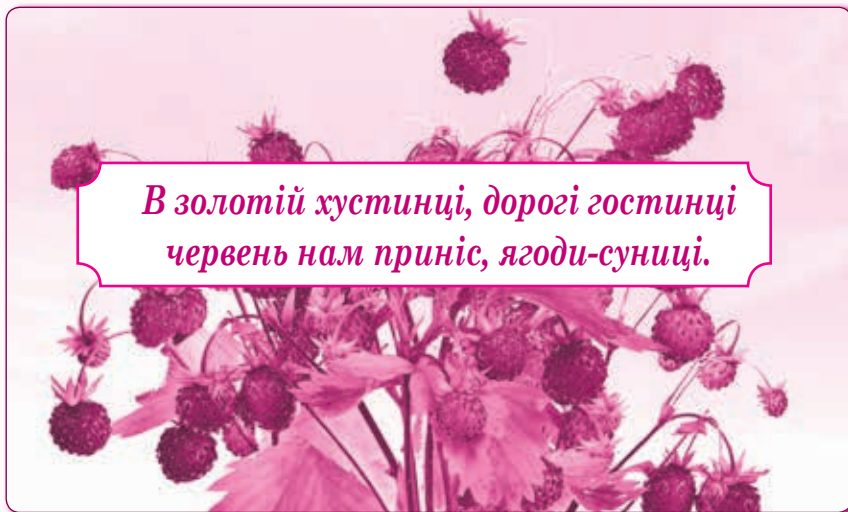
Теплий дощ уміє
конюшину,
закружля кульбабин
парашут.
Літо з повним кошиком
ожини
йде до нас у крапельках
дощу.

Червень

Червень – це черешні,
стиглі, соковиті,
це – червоні вишні,
солодом налиті.

Анатолій Костецький Канікули

«Канікули! Канікули!» –
Співає все навколо.
Канікули, канікули,
Канікули у школі!
А що таке – канікули?
Це літні дні барвисті,
Це час, коли нам ніколи
Хоча б на мить присісти,
Бо треба мчати босими
Наввипередки з вітром,
З густих лісів приносити
Горіхів повні відра.
Це час у річці хлюпатись,
Підсмажувати спину
І зранку в лузі слухати
Тонку струну бджолину...
Це час, коли за хлопцями
Ми скучим, як ніколи,
І нам страшенно схочеться
Скоріше знов до школи!

В золотій хустинці, дорогі гостинці
червень нам приніс, ягоди-суниці.

Марія Чепурна

Прикмети літа

Ластівки літають
Над водою низько,
Хвилі розбивають –
Значить, дощик близько.
Мов червоні квіти,
Хмари в небі синім,
Значить, завтра, діти,
Буде вітер сильний.
А як льону річка
В полі засиніла,
Знайте, що сунічка.

Тетяна Корольова

Щедре літо

Літня спека, грози, грім,
Літо, ти прекрасне всім!
Скільки в тебе є скарбів:
В лісі – ягід та грибів;
У садках – смачна малина,
Агрус, яблука, ожина.
Фрукти й зелень соковита –
Це смачні дарунки літа.
Ген тече срібляста річка...
Ой і тепла ж в ній водичка!
Можна влітку засмагати,
Можна плавати й пірнати.

Розмалюй.

«Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова. Любімо її, вивчаймо її, розвиваймо її! Борімося за красу мови, за правильність мови, за доступність мови, за багатство мови...»

(Максим Рильський, український письменник.)

Чи знаєте ви, що...

А. Костецький

А метеликам весело

А метеликам – весело,
А метеликам – смішно,
Бо метеликам вересень
Щось наспівує ніжне.
Бо метеликам сонечко
Білі крильця лоскоче,
А довірливі соняхи
З ними гратися хочуть.
І метелики світяться
Свічечками в блакиті,
Бо маленьким не віриться,
Що кінчається літо.

День вишиванки: історія та традиції свята

День вишиванки в Україні – яскраве патріотичне загальнонародне свято. Відзначають його щороку у третій четвер травня.

Найпоширенішою традицією Дня вишиванки є демонстрація національного українського одягу. Вишиванка символізує багаторічні українські традиції та самоідентифікацію.

Започаткували День вишиванки у 2006 році на підтримку традиційного українського одягу та вшанування національної культури.

Акцію «Всесвітній день вишиванки» ініціювала студентка факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Леся Воронюк**. А поштовхом стала вишиванка **Ігоря Житарюка**, яку він регулярно одягав на пари, як і чимало інших студентів. Тоді Леся запропонувала одногрупникам та студентам обрати один день і всім разом одягнути вишиванки.

Спочатку до Дня вишиванки долучилися кілька десятків студентів та кілька викладачів факультету. Але вже протягом наступних років свято розрослося до всеукраїнського рівня. До Дня вишиванки почала долучатися українська діаспора по всьому світу, а також прихильники України.

Традиційно цього дня українці одягають вишиваний одяг як на роботу, так і на відпочинок та святкування.

Хоча, зважаючи на воєнний стан, цього року масових святкувань у День вишиванки в Україні не буде, більшість українців, все ж, продемонструють свою ідентичність та національну єдність, одягнувши вишиванку. А раніше у всіх містах країни цього дня проводили ярмарки, концерти, дефіле у вишиванках та інші масові заходи.

День вишиванки нині свято не лише національне, а й міжнародне, оскільки його відзначають українці у різних куточках світу.

Ура-а-а-а ...

У СВІТІ КАЗОК

Казки про тварин вважають найдавнішими. У давнину, коли склалися ці казки, людина одухотворювала все навколишнє, наділяючи його людськими властивостями. Тому головні персонажі казок про тварин мають людські риси.

Безхвоста

(Грецька казка)

Були собі чоловік і жінка. Жили вони в достатку. Але до їхнього курника внадилася лисиця. Чоло-

вік і жінка не знали, що їм робити. Що тільки вони не придумували, як не старались, але лисицю зловити не вдавалося.

Якось чоловік пішов орати город, коли бачить – гадюка повзе. Він поклав її в пазуху, дав хліба. Наїлася гадюка, пригрілася і вже хотіла вкусити чоловіка. Але він схопив її за голову, сильно здавив і каже:

– Ах ти гадина, я тобі

добра бажаю, а ти он як!

– І я хотіла тобі добра, – відказала гадюка.

Саме тоді вони побачили вола.

– Давай його спитаємо, хто з нас правий! – вигукнув чоловік і мовив до вола: – Розсуди нас. Я знайшов на городі гадюку, нагодував її, а вона хотіла мене погубити.

– І добре зробила б, – каже віл. – Ось ми вас годуємо своєю працею, а коли старіємо, ви нас ріжете.

– Ну, ходи здоровий... – розгубився чоловік.

Тільки віл пішов, коли звідкись узялася отара овець.

– Спитай ще у них, – попросила гадюка, – вони тобі скажуть, хто з нас правий.

Чоловік до овець:

– Я знайшов на городі гадюку, нагодував її, а вона хотіла мене погубити.

– І правильно зробила б, – відповіли вівці. – Ми вам даємо молоко, вовну, а ви нас ріжете.

– Ну, хто з нас правий? – зраділа гадюка.

Незабаром з'явилася лисиця.

– Спитаймо ще її, – каже гадюка.

Перш ніж почути лисиччину думку, чоловік шепнув їй на вухо, що віддасть квочку з курчатами, як вона визнає його правоту.

– Гадюка неправа, – вислухавши їх, мовила лисиця. – І до чоловіка: – Викинь її, а то, чого доброго, ще вкусить тебе.

Чоловік викинув гадюку і поплентався додому.

– Увечері я прийду по квочку й курчат! – крикнула лисиця.

– Приходь, – відповів чоловік. – А ти знаєш дорогу до мене?

– Знаю!

Повернувшись додому, чоловік сказав жінці:

– Злови квочку й курчат, я обіцяв віддати їх лисиці.

– Гаразд, – відповіла та, а сама подумала:

«Скільки та клята лисиця курей у нас покрала, і все їй мало! Тепер ще й квочку з курчатами давай!» Жінка вкинула в мішок не квочку з курчатами, а собаку з цуценятами й стала чекати на лисицю. Та не забарилася.

– Добрий вечір! А де моя квочка? – спитала вона.

– Ось мішок, а в ньому квочка й курчата. Смачного тобі, лисичко!

Лисиця схопила мішок і побігла до своєї нори. Розв'язала мішок, а звідти як вискочить собака, а слідом – цуценята!

На щастя, лисиці вдалося втекти. Тільки хвіст залишився в зубах у собаки. Безхвоста лисиця так дременула, що більше в тих місцях її не бачили.

Прообраз легендарного роману

У румунських Карпатах, біля підніжжя гір Ретезат, презентували новий тематичний маршрут до середньовічної фортеці Кольц. Саме цей замок у ХІХ столітті став прообразом легендарного роману **Жуля Верна** «Замок у Карпатах».

Фортеця, збудована у ХІV столітті родиною князів Кіндешті, довгий час залишалася неприступним місцем, оповитим похмурими легендами про привидів та закляття. Споруда розташована на скелях на висоті понад 100 метрів над долиною Раушорулуй.

Окрім літературної слави, місцевість відома похмурими магічними ритуалами.

Саме ці руїни надихнули Жуля Верна на створення образу замку, який неможливо відрізнити від скель. Французький письменник описував його, як покинуте, «зачароване» місце, яке місцеві жителі оминали десятою дорогою через страх перед привидами минулих власників.

«Хто на нього дивиться, той має враження, що бачить зубці стіни там, де, можливо, лише скелястий гребінь. Весь ансамбль туманний, мінливий, непевний», – писав він у своєму творі.

Проте адміністрація

застерігає: фортеця все ще може бути небезпечною. Скелі над прірвою викликають запаморочення, а в самих руїнах оселилися отруйні гадюки. Крім того, замок жодного разу не реставрували, тому він зберіг свою автентичність, але вимагає від відвідувачів максимальної обережності.

Розмалюй.

Розмалюй.

Ліна Костенко

Сунічки

Під маленькими ялинками
У смарагдовій траві
Літо вирросло сунічками –
То по одній, то по дві.
Ой, сестриченько-яличко
Ти не дряпай моє личко,
Я сунічок назбираю
Жменьку мамі і собі.

«Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її.»

(Олесь Гончар, український письменник.)

Ура-а-а-а ...

ЩО ТАКЕ ВИШИВАНКА?

Вишиванка —
це традиційна
українська сорочка,
прикрашена вишивкою.

Візерунки на вишиванках —
це символи та обереги.

Любов

Дерево
життя

Сила та
захист

Вишиванку
вдягають на свята
та важливі події.

Вишиванка — оберіг нашого роду
і частинка української культури!

З ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

Живе наша мова

Засвідчив це і 64-ий річник Фестивалю драми і художнього слова ім. Олександра Духновича, який відбувся 26 – 27 травня 2026 р. у Словацько-українському культурному та інформаційному центрі у Пряшеві.

У конкурсі з художнього читання свою майстерність показало майже 50 учасників з Пряшева, Кошиць, Михайлівці, Орябини, Ублі.

Розкрити зміст художніх образів – головна умо-

ва правильного читання. Читаючи, ми водночас пізнаємо світ. Коли ми читаємо, то ніби приміряємо чужий життєвий досвід на себе.

В інформаційну добу художня література аж ніяк не втрачає свого значення. Вона нагадує, хто ми є: відображає нашу національну неповторність.

Марійка Підгірянка
Ой, яка чудова

Світла і багата
Українська мова,
Мова мами й тата!
Мова мами й тата,
діда і бабусі.
Знаю її добре,
ще краще навчуся.

Л. Забашта

Рідна мова

Мова кожного народу
Неповторна і – своя;
В ній гримлять громи
в негоду,
В тиші – трелі солов'я.
На своїй природній мові
І потоки гомонять;
Зелен-клени у діброві
По-кленовому шумлять.
Солов'їну, барвінкову,
Колосисту – на віки –
Українську рідну мову
В дар мені дали батьки.
Берегти її, плекати
Буду всюди й повсякчас, –
Бо ж єдина – так, як мати, –
Мова в кожного із нас!

Ура-а-а-а ...

Тетяна Прокоф'єва

Капелюшок

Настало тепле, яскраве, барвисте літо. Сонечко сипало свої промінці на землю, пташки співали, а на подвір'ї бігали діти. Серед них був хлопчик Марко. Він дуже любив гратися надворі, пізнавати світ, спостерігати за природою.

Одного дня мама сказала:

– Марку, одягни капелюшок. Сонечко сьогодні дуже гаряче. Але хлопчик тільки махнув рукою:

– Та нічого зі мною не станеться!

Марко пішов гратися. Він бігав, стрибав, ловив метеликів і зовсім забув про мамині слова. Та через деякий час хлопчик відчув, що йому стало дуже гаряче, голова закрутилася, а гратися вже зовсім не хотілося.

Він сів під деревом і тихенько зітхнув.

Раптом легенький вітерець прошелестів листям і ніби прошепотів:

– Улітку сонечко дуже сильне. Воно гріє землю, допомагає рости квітам, травам, деревам, приглядає за овочами й фруктами. А люди мають бути обережними й піклуватися про себе.

У цей час мама принесла Маркові води й капелюшок.

– Бачиш, – лагідно сказала вона, – літо чудове, але треба пам'ятати про прості правила.

Марко одягнув капелюшок, випив води й усміхнувся.

– Тепер я знаю: улітку треба слухати старших і берегти себе.

Відтоді хлопчина завжди одягав капелюшок, пив воду і відпочивав у затінку.

Сонечко лагідно світило й раділо, що хлопчик навчився дбати про себе, адже літо любить тих, хто вміє бути уважним і розумним.

Анатолій Качан Летюча квітка (Загадка-безконечник)

На квітку квітка сіла,
Знялась – і полетіла!

Я квітку наздогнала,
Сачком її спіймала,
Як дорогу прикрасу
До плаття притулила.
А квітка та знялась –
І знову полетіла!

Я квітку наздогнала,
Сачком її спіймала
І знову, як прикрасу,
До плаття притулила.
А квітка та знялась –
І знову полетіла!

Я квітку наздогнала,
Сачком її спіймала...
І так далі.

Розмалюй.

Вишиванка

Слова Михайла Сомы
Померно

Музика Оскара Самлера

З вечора тривожного аж до ранку
Вишивала дівчина вишиванку.
Що тоненька голочка для сорочки } Двічі
А ще тонше в дівчини голосочок.

Вишивала дівчина, вишивала,
У сорочку білу – душу вклала.
Вишивала дівчина, вишивала, } Двічі
Чорну і червону нитку клала.

Ой та чорна ниточка – розставання,
А червона ниточка – до кохання.
Щоб та чорна ниточка часто рвалась, } Двічі
А чьервона ниточка легко слалась.

Я піду в неділеньку на гулянку,
Подарую милому вишиванку.
Сердься, мій соколику, чи не сердься – } Двічі
Будеш ти носить її коло серця.

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Осип Турянський

Осип Турянський (1880-1933) – український письменник-експресіоніст.

Народився 22 лютого 1880 року в селі Оглядів Львівської області у родині тесляра. За допомогою сільського вчителя вступив до Львівської української гімназії. Матеріальне становище сім'ї було

важким, тому Осип заробляв гроші репетиторством і навчався.

Потім 1907 року закінчив філософський факультет Віденського університету, згодом захистив докторську дисертацію. Здобув науковий ступінь доктора філософії. Працював учителем середніх шкіл Галичини.

У літературі дебютував 1908 року новелами «Курка», «Ей, коб були мене вчили», «Де монце?» в альманасі віденської «Січі».

З 1910 року викладав українську мову та літературу в Перемишлянській гімназії. Того ж року одружився з дочкою депутата Віденського парламенту – Стефанією, згодом в них народився син.

Восени 1914 року був мобілізований в австрійську армію й відправлений на фронт Сербії. У 1915 році потрапив до сербського полону. Пережите в сербському полоні відтворив у повісті-поемі «Поза межами болю» (1917).

Після повернення з Італії до Австрії викладав право у Віденському університеті, потім працював у Галичині, займався видавничою та педагогічною діяльністю.

У 1923 році Осип Турянський повернувся додому і працював директором Яворівської, Дрогобицької, Рогатинської гімназій, де викладав німецьку, французьку, латинську мови.

Займався перекладами творів світових класиків.

28 березня 1933 року у Львові письменник помер. За життя його твори популярності не набули, а лише через 50 років його праця була гідно оцінена.

Відомі твори Турянського: повість-поема «Поза межами болю» (1917-1921), повісті «Дума пралісу» (1922), «Син землі» (1933), збірник оповідань «Боротьба за великість», комедія «Раби» (1927).

Ура-а-а-а ...

Осип Турянський

Поза межами болю

Уривок

Поміж небом і землею блукають тисячі й тисячі тіней.

Якби люди з далекого сонячного світу побачили ті тіні й пізнали в них своїх рідних, то збожеволіли би з розпуки.

Але вони їх не побачать, бо ті тіні розвіються, як сонні мари, в безодні буття й ніхто навіть не знатиме, де й коли.

.....

Під ударом німецько-австрійського війська покинули серби свій край і забрали всіх бранців, 60 000 душ, із собою та погнали їх на албанський «шлях смерті».

В албанських горах, нетрях, з голоду, холоду й душевного болю загинуло 45 000 бранців.

По високому хребті албанських гір, завіяних снігом і морозом окутих, ідуть прочі тепер на стрічу долі.

Ідуть живі трупи людей по трупі природи.

.....

Чорні хмари закрили задрісно сонце і бликить неба й повисли над ними, як велетенські чорні крила всесвітнього духа знищення.

І спокійні ці хмари,

як німе прокляття, не порушні, мов скелі, неблаганні, як доля.

Понура тьма хмар поклаталася гробним каменем на замучені душі.

Земля відцуралася їх.

Вона кликнула їх у ті високі гори, між дикі строми й безвісті, де на кожному кроці чатує смерть.

Відгородила себе від них густими хмарами мряки, яка висить по обох боках гірського хребта і схожа на розбурхане, сіре море, що застигло і скам'яніло.

Чорне море хмар на небі глядить понуро на сіре море хмар над землею.

А всередині між двома морями йдуть тіні по срібно-білому хребті гір.

Вони наче висять між небом і землею.

Між життям і смертю.

Гірський хребет розпустив могутні, розколені, пошарпані й нагі ребра, які місцями тонуть під ногами тіней у сизій млі, то знов вириваються із неї і гинуть на крайнебі в чорних хмарах.

І лежать на хмарах, мов скелет дивного великана, що руйнуючи життя, й сам погиб.

Ярема Гоян

Веселий кораблик

Я кораблик веселий
змайструю,
І вітрилко над ним
підніму,
Та й в далекі світи
помандрую,
Сонце з неба візьму
на корму.

Острів скарбів відкрию
у морі
І князівну в палаці знайду,
Допливу до крайнеба,
де зорі
Казку слухають
в райському саду.

Відшукаю широти
в роздоллі,
Де пливли запорозькі
чайки

І братів визволяли
з неволі
Та вертали на Січ козаки.

Буду довго в світах
мандрувати,
Та веселим лиш стану
в ту мить,
Як вернуся до рідної хати
І вітрилко наш дім
звеселить.

Розмалюй.

Куточок кулінарії

Теплий десерт з вишнями

Інгредієнти для приготування:

- сметана – 200 мл,
- ванільний цукор за смаком,
- молоко – 100 мл,
- яйця – 3 шт.,
- цукрова пудра – 100 г,
- борошно – 70 г,
- вишневий лікер – 1 ст. ложка,
- вишня без кісточок – 450 г.

Як приготувати:

1. Розігріти духовку до 180 °С.
2. Злегка збити яйця з цукровою пудрою, додати борошно і ще раз збити. Потім додати інші інгредієнти: сметану, молоко, ванільний цукор, лікер і все перемішати до однорідної маси.
3. В отриману суміш викласти вишні. Потім розкласти в порційні форми і запікати в духовці близько 20 хв. Подавати теплим.

Валентин Струтинський

Канікули

Червнєве сонечко зійшло,
всміхнулося тихесенько,
повеселішало село,
і річці нашій весело!
Вода лоскоче береги,
а ті сміються квітами.
Мчимо, веселі, у луги –
діждалися канікул ми.

Василь Цілий

Кухарка

Лишила борщик на вогні,
Сама пішла гуляти:

– Варися, борщику, варися,
Я буду коло хати.
Варися, борщику, варися,
Чекай мене, чекай ти... –
А він чекав мене, чекав
Та й вибіг із горняти.

а) XXX - XII =

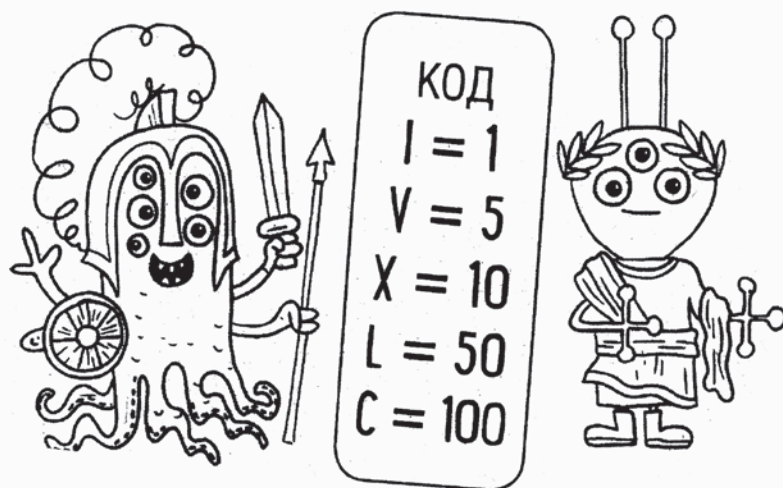
б) XIX - V =

в) LX + XL =

г) VII + VI + V + IV + III =

д) IX × XI =

е) I + V + X + L + C =

Чи зможеш ти розв'язати приклади, в яких використано римські цифри? Твої відповіді також повинні бути в римських цифрах!

Ура-а-а-а ...

Порахуй плоди літа

